

که سپلاښي اوبه ستاسو څاه يا چيني ته رسېدلې وي نو دا وگنئ چې ستاسو اوبه ککرې دي، او تر هغه يې د څښلو لپاره مه کاروئ ترڅو درته مالومه شي چې خوندي دي. کېدې شي د سپلاښونو څخه وروسته اوبه د څښلو، پخولو يا پاکولو لپاره خوندي نه وي. د سپلاښونو په اوږدو کې او وروسته، شخصي څاه گانې او چيني د بيکټريا، مايکرواورگانيزمونو او د نکاسي د نظام د ککر تياو، د تودولو تېلو، زراعتي او صنعتي فضله موادو، کېمیکلو، او نورو شيانو له امله ناولي شوي وي او کولی شي خطرناکې ناروغۍ رامنځته کړي.

ستاسو د څاه يا چيني تر څنگ سپلاښونه

د خپلي څاه يا چيني څخه اوبه مه کاروئ ترڅو تاسو تيسټ کړي نه وي او تاسو ته مالومه شي چې دا خوندي دي، په ځانگړې توگه که:

- دا په سپلاښي اوبو پوښل شوي وه يا سپلاښ ته نژدې وه
- دا خور يا د تېلو يا کېمیکلو په شان بوی لري، يا د تېلو يا کېمیکلو شکمنو توپېدو ته نژدې وه

د سپلاښونو د اغېزو لپاره خپل د اوبو د نظام معاینه وکړئ

که چيرې تاسو ته د سپلاښونو په اوږدو کې دغه سيمه په نظر نه راتله، نو په دغه سيمه کې د ملبې او خټې او پر څاه يا په چينه کې د اوبو يا خټې د داغونو کتنه وکړئ. دا نښې نښانې دي چې ستاسو نظام د سپلاښ تر لاندې و.

1. که خوندي وي، نو د برېښنايي برخو معاینه وکړئ:

- د برسېره/زيانمن شويو تارونو يا برېښنايي برخو کتنه وکړئ.
- وگورئ چې آیا کومو برېښنايي برخو ته اوبه ننوتلې دي. برېښنايي تارونو سره مه لمس کوئ.
- که چيرې هغه برېښنايي کنکشنونه يا کنټرولونه ډوب وي کوم چې د څاه د سر يا د چيني د بوکسي څخه بهر وي، نو پمپ مه چالانوي ترڅو سپلاښي اوبه بنکته شوي نه وي.

2. د اوبو د نظام د زيانمن شويو ساختماني برخو کتنه وکړئ.

- د څاه د سر کتنه وکړئ – د څاه کور شوي/چاودلی سر کولی شي اوبه، خټه او ملبه څاه ته ننوتو ته پرېږدي او د ککر تيا خطر زيات کړي.
- د څاه د سر او سيل کتنه وکړئ ترڅو ډاډ تر لاسه کړئ چې د څاه د خول سره په خوندي توگه تړل شوي دي. کېدې شي خټه او ملبه څاه ته د څاه د سوست سر له لارې ورننوځي.
- د چيني د بوکسي د ټاپونو او ساختماني برخو کتنه وکړئ ترڅو مالومه کړئ چې سيل شوي دي او پرځای دي.

3. که ستاسو د اوبو سيستم سخت زيانمن ښکاري، نو يوه [جواز لرونکې څاه کېندنه \(لینک به انگلیسي کې\)](#) يا [خپل محلي انجنیر ته زنگ ووهئ \(لینک به انگلیسي کې\)](#).

4. که پوهېږئ چې څاه يا چيني ته نږدې مو سونگ توکي يا کيمياوي توکي توی شوي، نو [د Vermont د حایريال ساتنې ادارې \(DEC\) د توپېدو مديریت ته \(لینک به انگلیسي کې\)](#) په کاري ساعتونو کې زنگ ووهئ او د توپېدو راپور ورکړئ (د سهار 7:45 څخه تر ماښکر 4:30 بجو پورې) د کاري يا رسمي ساعتونو شمېره 802-828-1138 او د رسمي ساعتونو نه بهر شمېره 800-641-5005 ده. **اوبه مه څښئ** که چيرې شک لرئ چې په څاه کې مو سونگ توکي يا کيمياوي توکي توی شوي او يا مو که اوبه خور يا د تېلو يا کيمياوي موادو په شان بوی لري.

5. ممکن د سپیټیک یعنی د ځمکې لاندې فاضله اوبو درملني سیستم کې مو هم ستونزه ولری. [داسې سرچینې پیدا کړئ چې د سپیټیک یعنی د ځمکې لاندې فاضله اوبو درملني سیستم په برخه کې مو مرسته وکړي](#). په دغه پاڼه کې شتون لرونکی لینک مو سرچینو ته بوځي. که په بله ژبه معلومات غواړئ، نو د طبیعي سرچینو ادارې (Agency of Natural Resources) سره په ANR.CivilRights@vermont.gov یا 802-636-7827 اړیکه ونیسئ.

که چیرې ستاسو څاه یا چینه سپلابونو اغېزمن کړي وي

تر سیلاب راتلو وروسته د اوبو تر ټولو عام ککړونکي باکتریا دي. باکتریا تاسو ناروغ کولی شي. څو موچي د اوبو ازموینه نه وي کړې تر هغه پورې یې مه څښئ.

1. څو موچي د اوبو ازموینه نه وي شوي او پایله کې یې درته د ټولټال کلیفورم او E. coli باکتریا د "نه شتون لرلو" پایله نه وي معلومه شوې، ر هغه پورې خپله اوبه مه کاروئ د:

- څښل
- پخلی کول
- لوبني مینځل
- جوس یا واوره جوړول
- مېوي او سبزیانې مینځل
- غاښونه پاکول
- د ماشومانو فارموله چمتو کول

2. اوبه له یوې معلومي خوندي سرچینې څخه تر لاسه کړئ.

- د خواړو خوندي لوبني د معلومي خوندي سرچینې، لکه د ښاروالی کتابتون، د ښاروالی تالار، د اوروژني څانګې، ښوونځي، کلیسا یا د ښاروالی له دفتر څخه د اوبو نه ډک کړئ.
- د بوتل اوبه اخلئ.
- د زیاتو اوبو راوړونکي څخه اوبه واخلي او د اوبو یو ټانک ترینه ډک کړئ. د [اوبو د ټانکو د لستې لپاره](#) (لینک په انګلیسي کې) مالوم کړئ یا "د Vermont زیاتي اوبه راوړونکي" لپاره پر انټرنېټ پلټنه وکړئ.
- که له یوې پیژندل شوي خوندي سرچینې اوبه نه شئ تر لاسه کولی، اوبه مو د یوې دقیقې لپاره جوش کړئ تر څو هغه باکتریا او مایکرو ارګانیزمونه ووژني چې ممکن ستاسو په اوبو کې وي. په دغه صورت کې مو اوبه مه جوش کوئ:

- په خپلو اوبو کې د کیمیکلو نښې بوی کړئ یا ووبښئ
- فکر کوئ چې نژدې تېل یا کیمیکل توی شوي وو
- ووبښئ چې اوبه خړي او د خټو څخه ډکې دي.
- خپله ککره شوې څاه یا چینه د هغه اوبو څخه مه ډکوی کومې چې اوبو راوړونکي درکړي وي. پرځای د دې، اوبه په خوندي لوبنو کې وساتئ.

د څښاک اوبه مو څنگه تیسټ کړئ

1. د روغتیا څانګې لابراتوار ته په 802-338-4724 شمېره زنگ ووهئ چې د \$14 ډالرو په بدل کې د باکټریا د تیسټ کېټ واخلئ.
2. د اوبو تر سمپل اخیستو وړاندې:
  - هر ډول خاورې او خټې، رسوبات او نور کثافاتونه د څاه د پوښښ شاوخوا یا چیني له بکس څخه لرې کړئ.
  - که مو اوبه خاورې او خټې لرې یا سخا وي؛ اوبه له یوه بیروني نلکې څخه له یو نل سره جریان کړئ تر هغه پورې چې رڼې او له رسوب څخه پاکې شي. دا بڼایي 30 یا څو ساعته یا څو ورځې ونیسئ؛ دا د څاه یا چیني په ژوروالي او کچه پورې او دې پورې اړه لري چې ککړوونکي یې څومره دي.
3. د سمپل یا نمونې اخیستلو لپاره په کېټ کې شته لارښوونې تعقیب کړئ. ډاډ تر لاسه کړئ چې سمپل په هماغه ورځ اخلئ چې کېټ بېرته ورکوی.
4. نمونه یا سمپل مو د روغتیا ډیپارټمنټ لابراتوار ته د تر ټولو نږدې محلي روغتیايي ادارې له لارې له دوشنې تر پنجشنبې وسپارئ. [مهالوېش وګورئ \(لنک به انگلیسي کې\)](#) تر څو پوه شئ چې سمپل باید څه وخت بېرته وسپارل شي.
5. تاسو باید خپلې د باکټریا پایلې په دوه کاري ورځو کې تر لاسه کړئ.
6. تر څو چې پایلو نه وي درته ویلي چې ټولټال کلیفورم او **E. coli** باکټریا په اوبو «نه ده موندل شوي» تر هغه اوبه مه کاروئ. اوبه له یوې خوندي پیژندل شوې سرچینې تر لاسه کړئ یا یې تر کارولو وړاندې یوه دقیقه جوش کړئ.

وروسته له دې چې د اوبو پایلې مو تر لاسه کړې

- که ستاسو پایلې وینې چې باکټریا «موندل شوي»، [دغه ګامونه تعقیب کړئ چې څاه یا چینه مو غیر منتن کړئ \(لنک به انگلیسي کې\)](#) وروسته له دې چې د سیلاب اوبه بنسټه شي. که مو د څاه یا چیني په غیر منتن کولو کې مرستې ته اړتیا لرئ، له یوه [محلي څاه کنډونکي \(لنک به انگلیسي کې\)](#) یا [ډاډو د کیفیت متخصص \(لنک به انگلیسي کې\)](#) سره اړیکه ونیسئ.
- د څاه یا چیني تر غیر منتن کولو وروسته، له د کلورین بوی ختمېدلو څخه 2 څخه تر 3 ورځې پس خپلې اوبه د باکټریا لپاره یو ځل بیا تیسټ کړئ. د روغتیا څانګې لابراتوار ته په 802-338-4724 شمېره زنگ ووهئ چې د \$14 ډالرو په بدل کې د باکټریا د تیسټ کېټ واخلئ.

Flooding Can Contaminate Your Well or Spring

Assume your water is contaminated if floodwater has reached your well or spring, and do not use it for drinking until you know it is safe. Water may not be safe to use for drinking, cooking or cleaning after a flood. During and after flooding, private wells and springs can become contaminated with bacteria, microorganisms and other pollutants from sewage, heating oil, agricultural or industrial waste, chemicals, and other substances that can cause serious illness.

Flooding Near Your Well or Spring

Do not use the water from your well or spring until you have it tested and you know it's safe, especially if:

- It was or is covered with floodwaters or located near flooding
- It smells sweet or smells like fuel or chemicals, or is near a suspected fuel or chemical spill

Inspect Your Water System for Flood Impacts

If you did not see the area during the flood, look for debris and mud in the area and water or mud stains on the well or in a spring. These are signs that your system was flooded.

1. If it is safe to do so, inspect electrical components:
  - Look for exposed/damaged wiring or electrical components.
  - Check whether water entered any electrical components. Do not touch electrical wires.
  - If electrical connections or controls located outside the well casing or spring box remain submerged, do not turn on the pump until the floodwater has gone down.
2. Check for damaged structural components of the water system.
  - Check the well casing - A bent/cracked well casing may allow water, sediment and debris to enter the well and increase the risk of contamination.
  - Check the well cap and seal to make sure they are securely fastened to the well casing. Sediment and debris may enter the well through a loose well cap.
  - Inspect spring box tiles and structural components to see if they are sealed and stayed in place.
3. If your water system appears severely damaged, call a [licensed well driller](#) or your [regional engineer](#).

4. If heating fuel or chemicals are known to have been spilled near your well or spring, call the [Vermont Department of Environmental Conservation \(DEC\) Spill Management](#) during business hours (7:45 a.m. - 4:30 p.m.) at 802-828-1138 or outside business hours at 800-641-5005 to report the spill. **Do not drink the water** if you suspect a fuel or chemical spill has impacted your well or if your water smells sweet or like fuel or chemicals.
5. You may also be having problems with your septic system. [Find resources to help you with your septic system](#). The links on this page go to resources. To get information in another language, contact the Agency of Natural Resources at ANR.CivilRights@vermont.gov or 802-636-7827.

If Your Well or Spring Has Been Affected by Flooding

Bacteria are the most common drinking water contaminants after a flood. Bacteria can make you sick. Do not drink your water until you have it tested.

1. Until your water has been tested and your results show total coliform and E. coli bacteria were “not detected,” **do not use your water** for:
  - Drinking
  - Cooking
  - Washing dishes
  - Making juice or ice
  - Washing fruit and vegetables
  - Brushing teeth
  - Preparing baby formula
2. Get water from a known safe source.
  - Fill food-safe containers with water from a known safe source, like the town library, town hall, fire department, school, church or town office.
  - Buy bottled water.
  - Buy water from a bulk water hauler and fill up a water tank. Find a [list of bulk water haulers](#) or search the internet for "bulk water haulers Vermont."
  - If you can't get water from a known safe source, **boil your water for one minute** to kill bacteria and other microorganisms that may be in the water. Do not boil water if you:
    - Smell or see signs of chemicals in your water
    - Think there was a nearby fuel or chemical spill

- See that the water is cloudy or full of sediments.
- **Do not** fill your contaminated well or spring with water delivered by a water hauler. Instead, keep the water in food-safe containers.

How to Test Your Drinking Water

1. Call the Health Department Lab at 802-338-4724 to order a bacteria test kit for \$14.
2. Before taking a water sample:
  - Remove any visible mud, sediment, and other debris from around the well casing or from within the spring box.
  - If your water is muddy or cloudy, run the water from an outside spigot with a hose attached until the water becomes clear and free of sediments. This may take 30 minutes to several hours or days, depending on the size and depth of the well or spring and extent of contamination.
3. Follow the instructions in the test kit for taking the sample. Make sure you are taking the sample the same day you are returning it.
4. Return the sample to the Health Department Lab or the closest local health office Monday through Thursday. [Check the schedule](#) to see when the sample needs to be returned.
5. You should receive your bacteria results within two business days.
6. **Until the test results show that total coliform and E. coli bacteria were "not detected," do not use the water.** Get water from a safe known source or boil it for one minute before using it.

After You Receive Your Water Results

- If your results show that bacteria were "detected," [follow steps to disinfect your well or spring](#) after the floodwater has gone down. If you need help disinfecting your well or spring, contact a [local well driller](#) or [water quality expert](#).
- After disinfecting your well or spring, retest your water for bacteria 2 to 3 days after the smell of chlorine is gone. Call the Health Department Lab at 802-338-4724 to order a bacteria test kit for \$14.